

ІНТЕГРАТИВНА МЕТОДОЛОГІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПОЄДНАННЯ КЛАСИЧНИХ ОСВІТНІХ ПРАКТИК ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Бойко Оксана Юріївна¹, Норель Олексій Сергійович²,
Голубева Ірина Володимирівна³*

Опубліковано	Секція	УДК
29.07.2025	Освіта	[378.147:004]:[81'243]

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16574414>

Анотація. У статті досліджено сучасні підходи до реалізації методології змішаного навчання (blended learning) у процесі викладання англійської мови як іноземної.

Метою даної статті є дослідити методологію змішаного навчання (blended learning) у викладанні іноземних мов, та виокремити ефективні моделі, які дозволяють синтезувати традиційні та цифрові підходи до навчання, виокремити їхні переваги та визначити можливості адаптації до сучасних освітніх реалій.

Розглянуто три провідні моделі: перевернуте навчання (Flipped Learning), Station Rotation та Flex-модель. Встановлено, що застосування Flipped-моделі сприяє глибшому засвоєнню граматичного й лексичного матеріалу через попередню самостійну роботу з теоретичними матеріалами та цілеспрямовану мовленнєву практику під час очного заняття. Station Rotation забезпечує ефективну ротацію видів діяльності (індивідуальна робота, парна, групова взаємодія), особливо на базовому й середньому рівнях володіння мовою. Flex-модель, у свою чергу, надає студентам максимальну автономію та гнучкість у виборі траєкторії навчання, а викладачу – роль тьютора, що координує індивідуальний прогрес.

Ключові слова: перевернуте навчання, Station Rotation, Flex-модель, автономія, тьюторинг, індивідуалізація навчання, педагогічний дизайн.

INTEGRATIVE METHODOLOGY OF BLENDED LEARNING IN THE PROCESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES: COMBINING CLASSICAL EDUCATIONAL PRACTICES AND DIGITAL TECHNOLOGIES

Annotation. The article explores contemporary approaches to implementing the methodology of blended learning in the process of teaching English as a foreign language.

¹ Бойко Оксана Юріївна, аспірант, Запорізький національний університет, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8850-1066>.

² Норель Олексій Сергійович, аспірант, Міжнародний гуманітарний університет, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-6314-228X>

³ Голубева Ірина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов, Національний університет водного господарства та природокористування, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8631-2835>

The aim of the article is to investigate the methodology of blended learning in foreign language instruction, identify effective models that allow for the synthesis of traditional and digital teaching approaches, highlight their advantages, and determine their potential for adaptation to current educational realities. Three key models are examined: Flipped Learning, Station Rotation, and the Flex model. Particular attention is paid to the characteristics of each model, the analysis of their didactic effectiveness, and the conditions for their implementation in educational practice. Based on recent empirical research, the article summarizes the advantages and limitations of these models in the context of developing foreign language competence. It has been established that the use of the Flipped model facilitates deeper acquisition of grammatical and lexical material through prior independent work with theoretical content and targeted communicative practice during in-person sessions. The Station Rotation model ensures effective variation of learning activities (individual work, pair work, group interaction), especially at beginner and intermediate levels of language proficiency. The Flex model, in turn, provides students with maximum autonomy and flexibility in choosing their learning paths, while the teacher assumes the role of a tutor, coordinating individual progress. This model proves particularly effective under crisis conditions, such as during martial law. The generalization of research findings allows for the formulation of future research directions aimed at optimizing hybrid teaching formats, including through the integration of elements from all three models, as well as in the context of developing students' digital autonomy and enhancing teachers' pedagogical expertise.

Keywords: flipped learning, Station Rotation, Flex model, autonomy, tutoring, individualized learning, instructional design.

Вступ

У сучасному освітньому середовищі, що постійно трансформується під впливом цифровізації, глобалізації та нових соціокультурних викликів, особливої значущості набуває проблема ефективного викладання, зокрема і іноземних мов. Традиційні підходи, що ґрунтуються на аудиторному спілкуванні, дедалі частіше поєднуються з цифровими інструментами, що забезпечують доступність, гнучкість та персоналізацію навчального процесу. У цьому контексті змішане навчання (blended learning) постає як одна з найбільш перспективних методологій, що поєднує сильні сторони класичної освіти та інноваційних технологічних рішень. Використання blended learning у викладанні іноземних мов дозволяє не лише підвищити мотивацію здобувачів освіти, а й створити середовище для глибшого занурення у мовне середовище, розширити доступ до автентичних джерел, забезпечити диференціацію навчання відповідно до індивідуальних потреб. Разом із тим, ця методологія потребує обґрунтованої педагогічної стратегії, науково вивіреної моделі синтезу традиційних та цифрових підходів, а також розуміння викликів, що супроводжують її впровадження. Саме тому дослідження методології змішаного навчання у контексті викладання іноземних мов є надзвичайно актуальним, особливо з огляду на потребу підвищення якості мовної освіти в Україні та світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому дискурсі змішане навчання (blended learning) розглядається як ключова освітня технологія, що забезпечує гнучке поєднання традиційного й цифрового компонентів у процесі навчання. Українські науковці, зокрема А. Фандеєва, трактують змішане навчання як інструмент педагогічної трансформації, що дозволяє оптимізувати взаємодію між суб'єктами освітнього процесу в умовах цифровізації. Монографія Кухаренка, Березенської, Бугайчук та ін. системно окреслює теоретичні засади змішаного навчання, типологію моделей та їхню дидактичну доцільність, зокрема для мовної освіти. У міжнародному контексті значну увагу приділено моделі Station Rotation, яка, за результатами досліджень Ayob et al., Seitova & Khalmatova та Liu, сприяє підвищенню академічних

результатів у навчанні, зокрема щодо розвитку слухових навичок та практики мовлення у малих групах. Модель перевернутого навчання (Flipped Learning) аналізується у працях Рябухи Т. та ін. як інноваційний підхід до викладання іноземних мов у вищій школі. Вона забезпечує ефективне опрацювання теоретичного матеріалу до заняття, що вивільняє час на аудиторну мовленнєву практику. Цей підхід також розглядається як чинник формування навичок самостійного навчання та розвитку критичного мислення.

Сучасні дослідження Flex-моделі, (Zymovets & Kulak; Müller et al.) свідчать про її високу адаптивність до кризових умов і потреб студентів з нерівномірними можливостями доступу до навчання. Li та Teng & Zeng підтверджують ефективність гнучких моделей у формуванні іншомовної компетентності, зокрема в аспектах розвитку лексичних, граматичних та комунікативних навичок. Таким чином, огляд літератури демонструє багатовимірність і гнучкість підходів до змішаного навчання у викладанні іноземних мов, актуалізує потребу в подальших дослідженнях ефективності комбінованих моделей, а також у вивченні педагогічних і технологічних чинників, що визначають успішність їх запровадження.

Метою даної статті є дослідити методологію змішаного навчання (blended learning) у викладанні іноземних мов, та виокремити ефективні моделі, які дозволяють синтезувати традиційні та цифрові підходи до навчання, виокремити їхні переваги та визначити можливості адаптації до сучасних освітніх реалій.

Результати

Змішане навчання (blended learning) зазвичай трактується як форма організації освітнього процесу, що поєднує очне (аудиторне) та електронне навчання. Воно передбачає інтеграцію традиційних методів викладання з дистанційними формами взаємодії в єдиному навчальному середовищі [1]. У широкому розумінні цей підхід базується на поєднанні різних освітніх форматів – аудиторного, електронного, дистанційного та мобільного навчання, що забезпечує самостійне регулювання часу, місця, темпу й траєкторії навчання [2]. На думку Edmunds S. та Brown G., метод blended learning дозволяє зробити навчальний процес більш залученим і персоналізованим. Його використання дає змогу не лише підвищити зацікавленість студентів, а й адаптувати освітні практики до їхніх індивідуальних потреб [3]. Дослідники Albiladi W., Alshareef K. та Lamri C., Hamzaoui H., також аналізують яким чином blended learning впливає на розвиток ключових мовних компетенцій, зокрема мовлення, аудіювання й читання. У цьому контексті особливо ефективною вважається модель «перевернутого класу» (flipped classroom), коли теоретичний матеріал вивчається самостійно до заняття, а в аудиторії увага зосереджується на інтерактивних вправах і дискусіях. Вони виділяють ряд переваг технології «перевернутого навчання», зокрема: раціоналізація використання аудиторного часу, забезпечення більш усвідомленого засвоєння навчального матеріалу студентами, активізація інтерактивної взаємодії «викладач → здобувач» та «здобувач → здобувач», зміцнення автономної позиції здобувача в освітньому процесі, оптимізація розвитку критичного мислення й креативності здобувачів освіти, їх інтеграція як активної складової навчального середовища [4], [5].

Українські дослідники також виокремлюють позитивні сторони такої навчальної моделі. Так, у роботі, авторства Рябуха Т., Гостіщева Н., Куликова Л. та Харченко Т., акцентовано, що модель перевернутого навчання сприяє розвитку персоніфікації навчального процесу (коли є можливість здійснювати добір навчальних матеріалів відповідно до вікових, психологічних та індивідуальних особливостей студентів, з урахуванням змістового навантаження та рівня складності заданої теми); створює можливість компенсувати пропущені заняття (матеріал можна опрацювати у зручний час і формат завдяки доступності онлайн-ресурсів); забезпечує процедуру індивідуалізації темпу навчання (є можливість опрацювати матеріал згідно з

індивідуальним ритмом, повернення до складних фрагментів, що сприяє глибшому розумінню і зменшує психологічний тиск на здобувача); покращує психологічний клімат в аудиторії (зменшується кількість бар'єрів між сильнішими та слабшими студентами, посилюється інтерес до активної участі у заняттях, зростає рівень креативності та критичного мислення); сприяє розвитку іншомовної комунікативної компетентності (інтерактивна робота під час аудиторних занять (зокрема, іноземною мовою) сприяє мовній впевненості та комунікативній самостійності студентів); робить матеріали доступними (через вільний доступ до цифрових архівів можливість багаторазового використання контенту (зокрема в аудіо- та відеоформаті) полегшує підготовку до контрольних робіт та іспитів); впливає на зміну ролей у педагогічній взаємодії (викладач виконує роль фасилітатора, наставника і консультанта, який супроводжує процес навчальної навігації та самостійного пізнання) [6].

Коваленко С., Ворначев А. та Зубенко О., на основі аналізу українських та закордонних досліджень також виділяють певні переваги змішаного навчання, зокрема, на їхню думку, варто говорити про інтеграцію інтернет-технологій. Формат змішаного навчання дозволяє використовувати різноманітні платформи, у тому числі й ті, які активно розвиваються на базі штучного інтелекту. До найбільш корисних і привабливих ресурсів вони відносять онлайн-курси, навчальні ігри, мобільні додатки, інтерактивні платформи тощо. Наступними перевагами змішаного навчання для дослідників виступають вже впізнавані формування самостійності та оптимізація часу. Автори також виокремлюють безперервність навчального процесу, що особливо є актуальним під час переживання суспільних криз, наприклад пандемії, чи війни. У такі моменти цифрові інструменти сприяють регулярній взаємодії з мовним середовищем та підтримують стабільний навчальний ритм. Окрім того, на думку авторів, серед видимих переваг змішаного навчання також є можливість підтримання оперативного зворотного зв'язку. Використання цифрових технологій дає змогу викладачеві оцінювати ефективність власної роботи та своєчасно вносити необхідні корективи. Також залучення цифрових технологій у звичайний навчальний процес сприяє підвищенню об'єктивності оцінювання. Різноманітність форм взаємодії дає змогу точніше виявляти прогалини в знаннях студента й комплексно оцінювати його навчальний прогрес [7].

Дослідження Akkoynlu B., Yilmaz Soylu M. дозволяє виділити переваги *blended learning*, у контексті зручності доступу до матеріалів та можливості гнучкого визначення темпу навчання. Проте автори також зазначають, що онлайн-частина може послаблювати соціальну взаємодію студентів, якщо вона не підкріплена відповідною аудиторною взаємодією. До того ж недостатній соціальний контакт між викладачами та студентами може знизити ефективність комунікації в онлайн середовищі [8]. У цьому контексті, Caner M. зазначає, що *blended learning* не просто доповнює очний курс, а замінює значну його частину онлайн-складником. Він підкреслює, що змішане навчання є стратегічним підходом до освіти: воно поєднує аудиторну взаємодію, онлайн-активності й оцінювання в рамках однієї моделі. Також дослідник підтримує думку, що *blended learning* має координувати синхронні (наприклад, семінари) та асинхронні компоненти (форум, курсові), створюючи цілісну інтегровану освітню систему, гармонійну модель, а не набір окремих інструментів [9]. Дослідники Rossett A. та Vaughan F. описують *blended learning* як інтеграцію формальних (аудиторних) і неформальних (онлайн) практик, які застосовуються з метою досягнення індивідуальних та організаційних цілей. Такий підхід, на їхнє переконання поєднує структуровані курси, розвиток через систему тренування, доступ до цифрових матеріалів та підтримку рівний-рівному [10].

Особливої уваги також заслуговують роботи американської лінгвістки Catlin R. Tucker, яка стверджує, що змішане навчання забезпечує більшу гнучкість, індивідуалізацію, посилює мотивацію та сприяє активнішій взаємодії між учасниками

освітнього процесу. Ключовим у цьому підході вона вважає поєднання традиційних методів із сучасними цифровими інструментами, такими як відеоуроки, інтерактивні завдання, онлайн-ресурси та ігри. На думку дослідниці, ефективно впровадження *blended learning* вимагає чіткого планування, готовності викладачів до адаптації, а також розуміння потреб різних студентів. Дослідниця також підкреслює, що такий підхід є корисним для студентів з різними стилями та темпами навчання. Вона радить викладачам пропонувати альтернативні матеріали та завдання, які відповідають індивідуальним можливостям студентів [11, с. 25–32].

Ще однією з найбільш гнучких і адаптивних форм змішаного навчання є модель ротації станцій (англ. *Station Rotation Model* або SRM), яка передбачає, що здобувачі почергово працюють на кількох навчальних «станціях», кожна з яких пропонує іншу, у порівнянні із попередньою формою активності. Такий підхід забезпечує варіативність, диференціацію та індивідуалізацію навчального процесу, що особливо ефективно у викладанні англійської мови як іноземної. Зазвичай, в межах одного заняття або навчального модуля, студенти ротаційно змінюють кілька станцій, наприклад: онлайн-станція: робота з цифровими ресурсами: інтерактивні граматичні тренажери, мовні ігри, онлайн-курси (Duolingo, Quizlet, British Council), перегляд відео з субтитрами; групова станція (*collaborative work*): виконання завдань у парах або малих групах – діалоги, рольові ігри, дискусії, проекти; індивідуальна станція: самостійне читання, письмо, рефлексія, опрацювання помилок, вправи на аудіювання; станція з викладачем: мінізаняття з учителем, зосереджені на поясненні складного матеріалу, корекції вимови або розборі типових помилок. Ayob N., Abdul Halim N., Zulkifli N. у своєму дослідженні, розглядають вплив такої моделі на академічну успішність студентів. Автори наголошують, що SRM дозволяє ефективно поєднувати традиційні та цифрові формати викладання, забезпечуючи повторювану взаємодію з матеріалом, що позитивно впливає на глибину засвоєння знань. За допомогою методики *Station Rotation*, автори розділяли студентів на ротаційні станції: практичну, онлайн та групову дискусію, що активізувало когнітивну участь. Результати проведеного дослідження вказують на зростання навчальних досягнень у групі, що працювала за SRM, порівняно із контрольною групою, які навчалися за традиційною методикою. Автори також підкреслюють, що використання методики SRM підвищує мотивацію до навчання, особливо у студентів з помірним або низьким рівнем попередніх знань [12].

Seitova M., Khalmatova Z. також провели дослідження щодо впровадження моделі SRM у викладанні англійської мови як іноземної. Дослідники зазначають, що SRM сприяє ефективнішому залученню студентів до мовного середовища завдяки поетапній зміні фокусу основної активності (інтерактивна робота, відео, самостійні завдання). Особливістю дослідження стало вивчення бар'єрів упровадження цієї моделі, зокрема відповідної технічної підготовки, навички цифрової педагогіки, адаптація контенту. Позитивними наслідками впровадження, на їхню думку, є зростання мовленнєвої впевненості студентів, посилення автономності та підвищення загальної мотивації до навчання. На основі цього дослідження, авторки пропонують детальні педагогічні рекомендації щодо використання методики SRM у викладанні англійської мови як іноземної. По-перше, важливо розробити попереднє планування станцій з урахуванням рівня володіння мовою, типів діяльності (аудіювання, говоріння, граматики, читання) та часу на кожну з них. По-друге, важливо врахувати й інші ключові аспекти: опору на цифрові інструменти: інтерактивні платформи (наприклад, Kahoot, Quizlet), відео, мобільні додатки для самоперевірки; дотримання гнучкості в організації роботи груп, що дозволяє чергувати сильніших і слабших студентів задля взаємної підтримки; підтримка рефлексії та зворотного зв'язку після завершення кожного етапу студенти мають змогу обговорити труднощі та отримати коментарі викладача. Одним із ключових аспектів ефективності використання цієї моделі є необхідність

переосмислення ролі викладача, який має бути не джерелом знань, а швидше – фасилітатором, поступово супроводжуючи студентів на кожній зі станцій [13]. Liu провів квазіекспериментальне дослідження впливу Station Rotation Model на розвиток навичок аудіювання у студентів, що вивчають англійську мову як іноземну. Дослідження охоплювало два семестри навчання з використанням ротаційних станцій (аудіотренування, вправи на розуміння та обговорення у парах). Аналіз результатів показав статистично значуще покращення слухового розуміння у групі, що навчалася за моделлю SRM, у порівнянні з контрольною групою. Автор також підкреслює, що SRM знижує мовну тривожність, створює гнучке середовище для опрацювання автентичних текстів і сприяє формуванню навичок самооцінювання [14]. Модель визнана ефективною для розвитку практичних компетентностей у неангломовних студентів.

До слова, модель SRM застосовують не лише для студентської аудиторії, і не лише для вивчення англійської мови. Наприклад, Yonchai P., Worakham P., Panya, P. на основі SRM, запропонували авторську адаптовану модель blended learning для молодших школярів. В умовах освітніх обмежень, зокрема нестачі вчителів, обмеженого доступу до ресурсів і великого педагогічного навантаження, автори запропонували структуровану схему трьох станцій: інструктаж з учителем, цифрова самостійна робота та групова взаємодія. Модель була апробована в сільській школі, згідно з результатами якої дослідникам вдалося виявити покращення навчальних результатів та залученості учнів до навчання. Особливістю стало те, що навіть з мінімальним технічним забезпеченням модель SRM змогла створити активне навчальне середовище, підвищити відповідальність учнів за власне навчання та зменшити розрив між «сильними» і «слабкими» учнями [15]. У статті Disa S., Purnamawati, Idkhan A. досліджено інтеграцію мікронавчання у систему Station Rotation під час викладання програмування. Основна мета такої інтеграції - підвищення результативності навчання з предмету «алгоритми та логіка програмування» шляхом впровадження коротких цільових одиниць навчального контенту. Дослідники визначили, що поєднання SRM із microlearning сприяє кращому засвоєнню складних понять через послідовну концентрацію уваги та постійний зворотний зв'язок. Студенти мали змогу працювати в індивідуальному темпі, що забезпечувало комфортне засвоєння матеріалу. Результати експерименту показали зростання не лише академічних результатів, але й загальної залученості студентів, а також підвищення цифрової грамотності [16].

Ще однією цікавою моделлю, яку використовують у змішаному навчанні є Flex-модель, яка поєднує онлайн-компонент як основний спосіб подачі навчального контенту з можливістю очної або дистанційної взаємодії з викладачем у разі потреби. Ключова особливість цієї моделі полягає в тому, що учні працюють у власному темпі, самостійно опановуючи матеріал, а педагог відіграє роль тьютора або ментора, надаючи індивідуальні консультації, коригуючи траєкторію навчання та підтримуючи мотивацію. У межах Flex-моделі ротація між форматами (онлайн/офлайн) може здійснюватися, але не є обов'язковою, що відрізняє її від, скажімо, Station Rotation. Натомість модель орієнтована на адаптивність, персоналізацію й розвиток автономності учня. У вивченні іноземних мов Flex-модель застосовується як ефективний підхід до організації освітнього процесу. Наприклад, під час опанування курсу англійської мови учні самостійно проходять теоретичні блоки – граматичні теми, лексику, вправи з читання – через інтерактивні онлайн-платформи (Duolingo, LingQ, Quizlet, Moodle тощо). У форматі очних або дистанційних зустрічей із викладачем (наприклад, через Zoom) здійснюється цілеспрямована робота над розвитком мовленнєвих навичок: здобувачі отримують фідбек, беруть участь у рольових іграх, дискусіях, мовних клубах, а також мають змогу розібрати складні питання. Гнучкий формат дозволяє кожному рухатися власною траєкторією: дехто зосереджується на повторенні базових знань, інші готуються до мовного іспиту або вдосконалюють усне

мовлення. Такий підхід сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, розвитку критичного мислення й здатності до самоорганізованого навчання.

У межах масштабного метааналізу Liu J. було досліджено вплив змішаного навчання на результати вивчення англійської мови як іноземної. Проаналізувавши 39 експериментальних та квазіекспериментальних досліджень, авторка встановила, що *blended learning* має помірно позитивний ефект на мовні результати учнів порівняно з традиційним навчанням. Зокрема, найбільший вплив спостерігався в аспектах розвитку словникового запасу, граматики й усного мовлення. Варто підкреслити, що метааналіз враховував різні моделі змішаного навчання, включно з Flex-моделлю. Акцент на активній участі студентів, адаптивних онлайн-ресурсах і підтримці з боку викладача через тьюторинг дозволив забезпечити не лише академічну успішність, але й підвищення навчальної мотивації [17]. Teng X., Zeng Y. також провели експериментальне дослідження, яке порівнювало ефективність традиційного та змішаного навчання англійської мови серед учнів середньої школи. Учасники експериментальної групи навчалися за змішаною моделлю, де онлайн-компонент дозволяв опрацювати теоретичний матеріал і виконувати завдання самостійно, тоді як аудиторний час використовувався для комунікативної практики та уточнення складних моментів. Результати дослідження виявили статистично значуще покращення усного мовлення в учнів, що навчалися за змішаною моделлю, особливо щодо плавності та мовленнєвої точності. Такий підхід дозволив оптимізувати час взаємодії з викладачем, зосередивши його на продуктивній діяльності, а також створити умови для індивідуального темпу опанування мовного матеріалу – ключового елементу Flex-моделі. Автори дійшли висновку, що поєднання самостійного онлайн-навчання з орієнтованою на практику офлайн-діяльністю сприяє більш ефективному формуванню мовної компетентності [18].

У дослідженні Зимовець О., Кулак В. представлено український досвід впровадження дистанційного та змішаного навчання іноземних мов в умовах воєнного стану. Зокрема, дослідники розглянули ефективність різних моделей змішаного навчання, включно з Flex-моделлю, яка виявилася особливо придатною в контексті обмеженого доступу до освітньої інфраструктури. Flex-модель дозволила поєднувати самостійне опрацювання навчального матеріалу онлайн із періодичною підтримкою з боку викладачів у синхронному або асинхронному форматі. Авторам вдалося показати, що гнучкий підхід до організації навчального процесу, передбачений Flex-моделлю, сприяв збереженню безперервності мовного навчання навіть у кризових обставинах. Особливо актуальним виявився елемент індивідуалізації, що дозволив враховувати нерівномірні технічні можливості студентів та їхню емоційну стійкість у стресових умовах. Таким чином, дослідження надає переконливу аргументацію на користь Flex-моделі як ефективного інструменту забезпечення освітньої стійкості в умовах надзвичайних ситуацій [19].

Müller R., Mildenerger F. проаналізували ефективність гнучкої навчальної програми FLEX, реалізованої в одному зі швейцарських університетів упродовж кількох років. У дослідженні порівнювалися результати студентів, які навчалися за гнучким змішаним форматом (близько 50 % онлайн-компонента), з тими, хто опановував програму в традиційний спосіб. Статистичний аналіз показав, що загальна ефективність обох форматів була порівнянною, однак окремі курси демонстрували значну варіативність результатів залежно від організації навчального процесу. Авторами підкреслюється, що визначальну роль у результативності Flex-моделі відіграє якість дидактичного дизайну, тобто чітка структура курсу, активізація когнітивної діяльності студентів, наявність регулярного зворотного зв'язку та підтримка соціальної взаємодії. Учасники навчання, особливо ті, хто поєднує навчання з роботою чи іншими зобов'язаннями, позитивно оцінили можливість самостійно планувати темп опанування

матеріалу. Утім, дослідники також зазначають, що при впровадженні цієї моделі необхідний супровід студентів щодо розвитку навичок самоменеджменту, аби уникнути зниження мотивації чи академічної ізоляції [20].

Загалом можемо виокремити кілька ключових переваг синтезу традиційних та цифрових підходів у викладанні іноземних мов: по-перше, йдеться про збільшення мотивації здобувачів вищої освіти. Поєднання живого спілкування з використанням цифрових ресурсів (відео, ігор, онлайн-платформ) робить навчання більш динамічним, цікавим та персоналізованим. Це особливо актуально для покоління, яке більшість свого часу проводить онлайн; по-друге, синтез традиційних та цифрових підходів сприяє дотриманню принципів дотримання індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, та забезпечує гнучкість навчального процесу. Цифрові інструменти дозволяють враховувати індивідуальні потреби, темп і стиль навчання кожного студента. Наприклад, платформи типу Duolingo або Quizlet дають змогу самостійно повторювати матеріал у зручний час, а традиційні заняття – обговорювати складні моменти у групі; по-третє, такий синтез забезпечує більший доступ до автентичних мовних ресурсів. Цифрові підходи відкривають доступ до реального контенту: новин, відео, подкастів, блогів, інтерв'ю з носіями мови тощо. Це дає змогу здобувачам занурюватись у мовне середовище поза межами аудиторії; по-четверте, синтез традиційних та цифрових підходів сприяє розвитку автономії та самостійного навчання. Здобувачі вчаться планувати, контролювати й оцінювати власний навчальний процес, що є важливим компонентом професійного зростання; по-п'яте, синхронне і асинхронне навчання дозволяє більш ефективно використовувати аудиторний час (наприклад, для обговорень, *speaking-activity*), а рутинні етапи навчання – перенести в онлайн. Це забезпечує краще засвоєння матеріалу без перевантаження здобувачів матеріалом; по-шосте, навчання із застосуванням цифрових інструментів допомагає формувати важливі для XXI ст. навички: критичне мислення, медіаграмотність, вміння працювати з інформаційними ресурсами, цифрову безпеку тощо.

Висновки

Проведений аналіз літературних джерел свідчить, що всі три моделі – перевернуте навчання (*Flipped Learning*), *Station Rotation* та *Flex*-модель, мають позитивний вплив на якість засвоєння англійської мови як іноземної. Вони забезпечують індивідуалізацію навчального процесу, стимулюють самостійну пізнавальну діяльність, активізують усну комунікацію та підвищують мотивацію студентів. *Station Rotation* виявляється ефективною для початкового та середнього рівнів, оскільки дозволяє чергувати види діяльності в межах одного заняття. *Flipped Learning* забезпечує глибше опрацювання теоретичного матеріалу до заняття та ефективніше використання часу в класі для практики. *Flex*-модель, у свою чергу, створює умови для найбільшої гнучкості та автономності учнів, що особливо важливо в умовах обмеженого доступу до традиційної освіти (зокрема в періоди кризових ситуацій). Подальші дослідження можуть бути спрямовані на емпіричне порівняння ефективності трьох моделей у різних вікових групах та серед здобувачів з різним рівнем мовної компетентності. Актуальним є також вивчення психолого-педагогічних умов, що сприяють успішному впровадженню цих моделей, зокрема рівня цифрової грамотності студентів і викладачів, якості навчального контенту та особливостей фідбеку. Доцільним є проведення довготривалих досліджень із вимірюванням не лише мовних результатів, а й змін у навчальній мотивації, саморегуляції та критичному мисленні. Перспективним напрямом є також розробка комбінованих або гібридних моделей, що інтегрують елементи *Flipped*, *Station Rotation* і *Flex* відповідно до цілей і контингенту конкретного мовного курсу.

Список використаних джерел

1. Фандеєва А.Є. (2017) Змішане навчання як технологія змін і трансформації. Народна освіта. Вип. 2. С. 4-9.
2. Кухаренко В.М., Березенська С.М., Бугайчук К.Л. та ін. Теорія та практика змішаного навчання : монографія. Харків : Міськдрук, НТУ ХПІ, 2016. 284 с.
3. Edmunds, S., & Brown, G. (2010). Effective small group learning: AMEE Guide. *Medical Teacher*, (48), 715–726. <https://doi.org/10.3109/0142159X.2010.505454>
4. Albiladi, W., & Alshareef, K. (2019). Blended learning in English teaching and learning: A review of the current literature. *Journal of Language Teaching and Research*, 10(2), 232–238. <https://doi.org/10.17507/jltr.1002.03>
5. Lamri, C., & Hamzaoui, H. (2018). Developing ELP students' reading skills through a blended learning approach. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 4(2), 389–407. <https://doi.org/10.32601/ejal.464204>
6. Рябуха Т., Гостіщева Н., Куликова Л., Харченко Т. (2020) «Перевернуте навчання» як інноваційна технологія викладання іноземних мов у вищій школі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах № 72, Т. 2. С.100-106
7. Коваленко С., Ворначев А., Зубенко О. (2021) Blended learning як інноваційний підхід навчання іноземної мови. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Том 20 № 2. С.271-279
8. Akkoyunlu, B., & Yilmaz Soylu, M. (2006). A study on students' views on blended learning environment. *The Turkish Online Journal of Distance Education*, 7(3), 43–56. <http://tojde.anadolu.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/274-published.pdf>
9. Caner, M. (2012). The definition of blended learning in higher education. In *Blended Learning Environments for Adults: Evaluations and Frameworks*. <https://www.researchgate.net/publication/288443155>
10. Rossett, A., & Vaughan, F. (2003). *Blended learning opportunities*. CEO Epic Group, Brighton. <https://www.researchgate.net/publication/228669485> **Blended Learning Opportunities**
11. Tucker, C. R. (2012). *Blended learning in grades 4–12*. Corwin Press.
12. Ayob, N. F. S., Abdul Halim, N. D., & Zulkifli, N. N. (2021). Effect of blended learning using the station rotation model towards students' achievement in learning chemistry. *Innovative Teaching and Learning Journal*, 4(1). <https://itlj.utm.my/index.php/itlj/article/view/45>
13. Seitova, M., & Khalmatova, Z. (2025). The blended learning station rotation model in EFL teaching: Opinions of the implementer. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 26(1), 204–219. <https://doi.org/10.17718/tojde.1438392>
14. Liu, J. (2023). Impact of the station rotation model of blended learning on EFL college students' listening skills. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(12), 3432–3447. <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v13-i12/19490>
15. Yonchai, P., Worakham, P., & Panya, P. (2023). The development of the blended learning model using rotating stations (BLRS) in the case of a small elementary school. *Eurasian Journal of Educational Research*, 103. <https://orcid.org/0009-0000-7512-5287>
16. Disa, S., Purnamawati, N., & Idkhan, A. (2023). Microlearning models in station rotation blended learning systems for improving the student's learning outcomes in

- programming algorithm subject. *Himalayan Journal of Humanities and Cultural Studies*, 4(1). <https://himjournals.com/article/articleID=1021>
17. Li, R. (2022). Effects of blended language learning on EFL learners' language performance: An activity theory approach. *Journal of Computer Assisted Learning*, 38(5), 1273–1285. <https://doi.org/10.1111/jcal.12710>
18. Teng, X., & Zeng, Y. (2021). The effects of blended learning on foreign language learners' oral English competence. *Theory and Practice in Language Studies*, 12(2), 250–260. <https://doi.org/10.17507/tpls.1202.14>
19. Зимовець О. А., Кулак В. І. (2023) *Distance and Blended Learning as Effective Foreign Language Teaching Technologies under Martial Law*. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки (114). С. 190–197
20. Müller, R., Mildenerger, F., et al. (2022). Learning effectiveness of a flexible learning study programme in a blended learning design: why are some courses more effective than others? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 19, Article 24.